

Dobrý večer.

V poslednom období nemám dostatok síl, aby som neustále odpovedal na otázky a vydával stanoviská v prášení cementárne. Ale vidím, že sa už začína volebná kampaň a objavujú sa „zaručené informácie“ tak som sa rozhodol vysvetliť môj postoj ako aj postup obce Lietavská Lúčka ktorej som štatutárom vo veci prašnosti.

V septembri roku 2025 na základe žiadosti cementárne vydala obec záväzné stanovisko pre stavbu zmiešavacej linky pre cementáreň v Lietavskej Lúčke, kde zmiešavací proces prebieha bezprašne v uzatvorenom priestore sila a z tohto dôvodu bola stavba označená žiadateľom ako malý zdroj znečistenia.

Koncom roka 2025 sa mi pani Lipková najskôr ústne a neskôr aj písomne (mailom) sťažovala na prášenie z cementárne. Situáciu som si niekoľkokrát preveril, ale prašnosť zo závodu som nezaznamenal. Myslím, že až v marci 2026 mi p. Lipková poslala mail s fotografiami z prašnosti v cementárni, preto som navštívil riaditeľa cementárne p. Ing. Moskaľa s otázkou, prečo dochádza k prašnosti v podniku. Dostal som odpoveď, že k tzv. sekundárnej prašnosti dochádza počas vykládky slinku zo železničných vagónov. Slinok je vysypávaný do jamy pod železničnou traťou a neskôr žeriavom prepravovaný do priestoru na jeho uskladnenie. Vzhľadom k tomu, že slinok je veľmi suchý (a nezriedka ešte teplý) dochádza pri manipulácii s ním k zvráteniu prachu. Na jeho vyloženie má cementáreň 24 hodín inak platí penále. O situácii je vraj informovaná aj Inšpekcia životného prostredia OÚ v Žiline, ktorá bola koncom roka 2025 na kontrole v závode a uložila cementárni sankciu a povinnosť vykonať opatrenia na zamedzenie prašnosti do 30. júna 2026. (Počas kontroly predložil riaditeľ cementárne kontrolórom plány na zníženie/odstránenie prašnosti.)

Dňa 27.3. 2026 bola doručená na Obecný úrad v Lietavskej Lúčke informácia o podaní trestného oznámenia a ohlásení havarijného stavu znečistenia ovzdušia nebezpečnými látkami v areáli Cementárne v Lietavskej Lúčke, a.s. Trestné oznámenie bolo podané na Krajskú prokuratúru v Žiline, Slovenskú inšpekciu životného prostredia a Regionálny úrad verejného zdravotníctva. V informácii žiada skupina občanov obec aby:

1) V rámci svojich kompetencií žiadala od prevádzkovateľa vysvetlenie a prijatie opatrení a zastavenie zdraviu škodlivej prevádzky.

2) Aktívne komunikovala so SIŽP a RÚVZ

3) Informovala obyvateľov obce prostredníctvom miestneho rozhlasu a webovej stránky o zdravotných rizikách spojených s touto prašnosťou.

Dňa 1.4. 2026 som navštívil Okresný úrad, odbor životného prostredia s otázkou aké sú možnosti riešenia tejto situácie. Bol som informovaný, že prebieha správne konanie a podnik má lehotu do 30.6. 2026 na odstránenie nedostatkov. Podobnú informáciu som dostal aj na Regionálnom úrade verejného zdravotníctva v Žiline ako na Krajskej prokuratúre v Žiline, kde mi upresnili, že spisový materiál bude postúpený na Okresnú prokuratúru v Žiline a následne na enviro-políciu. Na všetkých uvedených inštitúciách som ponúkol súčinnosť obce na riadnom prešetrení trestného oznámenia.

V týchto dňoch som tiež navštívil Okresný úrad, odbor krízového riadenia, kde som sa radil o možnosti vyhlásiť v obci mimoriadnu situáciu. Podľa názoru pracovníkov OÚ nie

je možné vyhlásiť mimoriadnu situáciu v prípade prašnosti v cementárni nakoľko má takéto vyhlásenie povinné úkony, ktoré musí obec súčasne vykonať. Ide o evakuáciu postihnutých obyvateľov, ich umiestnenie do krízového centra, zákaz vychádzania pre obyvateľov, detí v škôlke a škole, seniorov a vyhlásenie pohotovosti pre záchranné zložky s cieľom odstrániť nebezpečenstvo. Každodenný stav záchranných prác je obec povinná hlásiť každý deň o 18,00h na Okresný úrad až do odstránenia nebezpečenstva. Nepravidelné prášenie z cementárne podľa OÚ nespĺňa tieto kritéria.

Dňa 13.4. 2026 (v pondelok) bolo na obecnom úrade v Lietavskej Lúčke rokovanie obecného zastupiteľstva. Zúčastnili sa ňom aj p. Lipková a p. Mach – občania obce, ktorí sa dožadovali aby obec zasiahla do procesu vykládky slinku a stavby zmiešavacej linky a žiadali, aby obec začala konanie o zrušení tohto záväzného stanoviska. Starosta informoval poslancov obecného zastupiteľstva a prítomných občanov o všetkých skutočnostiach, ktoré v uplynulom období zistil. Vysvetlil, že v uvedenej veci je vecne príslušný konať Okresný úrad, Inšpekcia životného prostredia v Žiline, ktorá vedie správne konanie.

Vzhľadom k tomu, že sa občania obracajú na nekompetentné štátne orgány, navrhol zriadiť tzv. dočasnú komisiu obecného zastupiteľstva, ktorá by pomáhala občanom v rokovaní s orgánmi verejnej a štátnej správy tak, aby boli podania občanov a obce efektívne.

Do dočasnej komisie boli navrhnutí poslanci: Papuga, Bros, Dimitriadu a občania p. Lipková a p. Mach.

Dňa 15.4. 2026 sa na obecnom úrade v Lietavskej Lúčke konala prvá porada dočasnej komisie, kde sa zúčastnení dohodli, že:

- 1) Starosta napíše list riaditeľovi cementárne s otázkami, ktoré zaujímajú občanov obce a poslancov OZ.
- 2) Zistí, ktoré organizácie sa venujú monitorovaniu ovzdušia s cieľom zakúpiť a namontovať meraciu stanicu pri cementárni
- 3) Starosta navrhol, že je potrebné zistiť skutočnú hodnotu znečistenia, ktorá by bola použiteľná pri prípadnom správnom alebo súdnom konaní. Navrhol komisionálne odobrať a zadokumentovať stery z parapet domov v okolí cementárne a taktiež navrhol, aby laboratórne skúšky sterov zaplatila obec nakoľko je to aj v jej záujme.

Na záver komisie navrhol ďalšie stretnutie o týždeň, kedy by bol stanovený ďalší postup. Na to zareagoval p. Mach s tým, že nie je potrebné sa takto často stretávať, nech sa komisia stretáva len podľa potreby...Nadobudol som dojem, že z jeho strany nie je ochota o koordináciu spoločného postupu.

Dňa 16.4. 2026 starosta píše list riaditeľovi cementárne s otázkami, ktoré dostal od občanov a poslancov.

21.4. 2026 odpoveď riaditeľa cementárne bola zverejnená na sociálnych sieťach.

Dňa 23.4. 2026 boli odobraté stery prachu z okenných parapet RD v okolí cementárne bez účasti obce a bez toho, aby bol tento úkon riadne zadokumentovaný najmä z pohľadu časového intervalu za ktorý prach na parapetu napadol. Toto je

dôležité pri vyhodnocovaní množstva spádu (koncentrácie nebezpečnej látky) za časovú jednotku a jeho následná nebezpečnosť pre obyvateľov. Zdravotné normy totiž poukazujú na množstvo nebezpečnej látky pôsobiacej na človeka za istý časový úsek.

Toto je uvedené aj v protokole o vykonaní skúšky zo dňa 5.5. 2026, ktorú vypracovali v INGEO-ENVILAB Žilina. Laboratórium uvádza, že nezodpovedá za informácie o vzorke, ktoré poskytol zákazník. Žiadna časť protokolu nesmie byť použitá bez súhlasu laboratória k propagačným alebo publikačným účelom. Zverejnenie protokolov o skúške odmietlo. Nekompetentným konaním občanov, ktorí stery odoberali bolo úsilie obce zmarené a jej finančné prostriedky použité bezúčelne.

Protokoly o laboratórnej skúške boli dodané objednávateľovi (obci Lietavská Lúčka) s oneskorením a po niekoľkých urgenciách. Medzitým pán Mach používal dokumenty, čo naznačovalo, že výsledky testov má k dispozícii on, preto som ho v telefonickom rozhovore požiadal, aby zistil kedy budú doručené aj nám na OÚ. V rozhovore som ho nabádal, aby nezverejňoval informácie, ktoré nemá overené, lebo ja ako štatutár obce nemôžem riskovať žalobu cementárne na základe pochybností. Vysvetľoval som, že obec by mohla prehrať spor a platiť trovy a pokutu za poškodzovanie dobrého mena a na to nemáme financie. Na toto mi p. Mach povedal, že on na to financie má. Následne požiadal p. Mach Obec Lietavskú Lúčku, aby v zmysle §-u 5 Občianskeho zákona zakázala cementárni Lietavská Lúčka dovážať slinok, a aby obec nariadila cementárni obnoviť pokojný stav – teda bezprašnú prevádzku. Obec začala správne konanie počas ktorého vypočula žiadateľov aj odporcu a doplnila fotografické a listinné dôkazy oboch strán. Vydala rozhodnutie v ktorom tento návrh zamietla. Obec mala za to, že by zákazom dovozu slinku neprimeraným (protiprávnym) spôsobom zasiahla do zmluvných vzťahov dodávateľov a odberateľov cementárne. Navrhovatelia sa odvolali na Okresný úrad, Odbor opravných prostriedkov v Žiline, ktorý ich odvolanie zamietol a výrok obce potvrdil.

V nasledujúcich dňoch požiadal p. Mach Okresnú prokuratúru v Žiline aby preskúmala postup obce v prípade schválenia stavebného zámeru na stavbu zmiešavacej linky v cementárni. Okresná prokuratúra po preskúmaní spisového materiálu oznámila obci, že: „vec bola Okresnou prokuratúrou Žilina vybavená bez prijatia opatrenia prokurátora.“

Enviro-polícia odmietla podanie p. Macha.

Inšpekcia životného prostredia udelila cementárni pokutu a nariadila nápravu pochybení.

Regionálny úrad všeobecného zdravotníctva vykonal po 30.6. 2026 opätovné merania pracovného prostredia zamestnancov cementárne pri vykládke slinku a zaradil ich do 3. kategórie s povinnosťou podrobiť sa raz ročne preventívnej prehliadke. Podľa vyjadrení štátnych orgánov: „všetky merania vychádzajú dobre.“

Pán Mach nebol spokojný so stanoviskom Okresnej prokuratúry vo veci stavebného zámeru, preto podal na Obec Lietavská Lúčka žalobu na správny súd v Banskej Bystrici. V týchto dňoch obec pripravuje vyjadrenie k žalobe a hľadá obhajcu na zastupovanie obce pred súdom.

Výsledok?

Namiesto efektívneho spoločného postupu obce a občanov – svojvoľnosť.

Zahltenie zamestnancov obce rôznymi podaniami a sťažnosťami,
Veľa podnetov na štátnych úradoch a žiadny pozitívny výsledok,
Sfalšované dokumenty a právne excesy, zneužitie postavenia člena obecnej komisie,
Žaloba na Správnom súde v Banskej Bystrici: Marián Mach vs. Obec Lietavská Lúčka
(obec nemá v rozpočte financie na právneho zástupcu)
Na zasadnutí obecného zastupiteľstva dňa 7.9. som požiadal poslancov o zrušenie
dočasnej komisie. (Dôvody asi nemusím uvádzať).

https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=pfbid0rVtNJjiRdvUhd8adtz5GcnJN3eshDgkTKw8AjCVGC8ggtRb2XBcom7P1BMWDBH5bl&id=100086008162395